

HISTORIA ANTIGA

PROFESSOR: T. GIMENO I FABREGAT.
GRUP B.

INTRODUCCION

1. Problemes metodològics i directrius per el estudi i coneixença del món antic.- Anàlisi de la bibliografia.

EL PROPER ORIENT

2. El contexte històric en el P.O. a partir del Neolític.- Les cultures neolítiques orientals.- Els primers nuclis.- Els avenços tècnics.

3. Mesopotàmia en les darreries del IV mileni a.C.- la colonització de les terres al·luvials.- Els nuclis urbans i el seu significat.-El naixement de les ciutats-estat i la seva organització.

4. E. P.O. en el III mileni. -Sumer: documentació per la seva coneixença Accad: La 1ª unificació de la Baixa Mesopotàmia. -Periodització i característiques del P.O. a les darreries del III mileni. - Les àrees circumdants.

5. El comerç de l'història a Egipte. -Problemes plantejats sobre la neolitització. - La fase predinàstica egípcia i l'aparició dels elements egípcis. - Les primeres dinasties històriques: característiques de l'Imperi Antic i les seves relacions.

6. El P.O. en el II mileni. -L'Evolució de Mesopotàmia amb Babilònia. - La configuració del món asiàtic. - L'àrea siropalestina: Mari, les ciutats fenícies i el món palestí. -Egipte i l'Imperi Mig.

7. El nou Imperi Tebà a Egipte.- El sorgiment d'Egipte després de la presència hissa.- Problemàtica que es planteja. - Directrius internes de l'Imperi Nou i la seva evolució. -L'Imperialisme extern del nou Imperi.

8. Els i. e i la seva projecció en el P.O. -Àrees, documentació i característiques. - Hittites, Mittani i les relacions amb les altres potències del P.O. fins l'equilibri internacional de forces. -La crisi del S. XII i las invasions dels "pobles de la mar": problemes i resultats.

9. Panorama del P.O. a la la meitat del primer mileni. - Les diferents hegemones i la seva projecció. -Assiris i babilonis fins l'ascensió meda. - Significació històrica de Siria i Palestina. - El món fenici i el seu impacte comercial.

EL MON GREC

10. El món prehelènic fins a la fi de Micenes.- Problemes d'investigació i periodització. - Grècia continental, illes ciclàdiques i Creta. - El món homèric; mite i realitat.

11. Els comerços de l'història a Grècia.- Els segles d'instabilitat o l'època fosca. - L'impacte dori i les seves conseqüències. -Les primeres colonitzacions. - Cap a la formació de l'esperit grec.

12. Grècia fins al s. V. a.C.- Anàlisi de la "civilització grega. - Les diferents orientacions a través de les ciutats-estat: de les "tirànies" a les "democràcies" moderades. - L'evolució política i social d'Atenes. - Concepte de l'estat espartà. - Altres ciutats gregues. Corint, Olímpia.

13. El món persa i la seva pressió cap a Occident. - L'evolució del P.O. Fins l'hegemonia persa. - Els grecs d'Àsia menor i las seves relacions amb la Grècia continental. - L'enfrontament a través de les guerres mèdiques: els resultats.

14. El s. V. a Grècia. - L'Evolució de les ciutats gregues. - Anàlisis de la democràcia grega. - l'ascensió d'Atenes. - Els antagonismes i rivalitats hegemòniques: la guerra del Peloponès.

15. Panorama del món grec en el s. IV. - La crisi de les hegemones gregues.- El fracàs d'Esparta i el desgast de forces: Tebes i Atenes. - Cap a la transformació de la "polis" grega.

16. Aleixandre i el seu significat: Els canvis en le món antic. - Macedònia i el seu imperialisme. - Les noves orientacions i repertició del món antic: l'Helenisme. - significació del mateix. - Les transformacions econòmiques i socials.

17. El Mediterrani des de el s. VI al IV a. C..- El concepte de les col·nitzacions cap a Occident. - Els nuclis motrius. - La magna Grècia. - La potenciació del Mediterrani Central. - Fenícia i greca a Occident.

18. El món itàlic fins el naixement de Roma. - Els pobles històrics itàlics. - Els etruscs i la seva problemàtica. - Anàlisi de la civilització etrusca: la seva aportació històrica.

ROMA I EL SEU SIGNIFICAT:

19. Etales en l'història de Roma. - Metodologia. Anàlisi i significat del món romà. - Periodització de l'història romana.

20. Orígens i formació de Roma. - Els orígens de Roma: llegenda i realitat en la seva naixença. - La formació del nacionalisme romà i la consolidació dins del marc itàlic. - La república romana: patricis i plegeus i els seus engrontaments.

21. La lluita de Roma per l'hegemonia en el Mediterrani central. - La política romana enfront dels interessos de Càrtago. - Anàlisi de la societat i economia cartaginesa.- L'esclatament de les hostilitats: seqüència de les guerres púniques. - Les conseqüències.

22. El Mediterrani occidental i la seva incorporació a Roma. - Els pobles preromans de la península Ibèrica. - Les diverses àrees. - Nivell sociocultural, polític i econòmic dels pobles Indígenes peninsulars. - Les influències colonials. - L'impacte romà.

23. L'intervenció romana cap a Orient. El triomf de les directrius imperialistes a Roma. - Fases de les federacions, pacificacions i conquestes romanes a Orient. - Els resultats de la política d'anexions.

24. Les lluites socials a Roma i el seu desenvolupament. - Anàlisi de la

societat romana republicana. - L'Evolució del sistema econòmic. - L'Evolució del senat i el fracàs de les reivindicacions dels Grecs.

25. Les guerres civils: la crisi de la República: L'Evolució política, social i econòmica al llarg del s. I a.C..- Cap al poder personal. - Les dictadures de Mari i Sil·la. - Del primer triumvirat a la política cesària.

26. August i la formació de l'Imperi. - Les transformacions del món romà. - L'organització interna. - Política externa. - Cap a la creació d'un "ordre nou". - La feblesa del sistema.

27. L'Art Imperi i la seva evolució. - Els resultats de la "pax romana": l'explotació del món antic. - La successió d'August fins el s.II d.C.. - L'organització de l'Imperi. -Problemàtica planejada.

28. L'Imperi romà fins la crisi del X. III. - Societat i economia romanes. - La crisi de l'Ordre social romà. - El desgast de l'administració. - L'Alternativa del poder militar. - Les pressions externes.

29. El baix Imperi i la crisi de Roma. - Els intents d'estabilització de Dioclecia. - Els problemes interns. - Els problema externs. - El fracàs del Baix Imperi: causes i conseqüències. - Cap a la formació del món medieval. - El llegat de Roma.

30. Problemes a l'entorn de la romanització. - L'impacte romà en el món indígena. - Anàlisi de la ciutat romana a Orient i Occident i els seus resultats.

BIBLIOGRAFIA D'HISTORIA ANTIGA

- GENERAL I LECTURES:

- J. DELORME: Les grandes dates de l'antiquité. Paris, PUF, Col. Que sais-je?

- P. PETIT: Guide de l'étudiant en histoire ancienne. Paris, PUF.

- CH.G.STARR: Historia del mundo Antiguo, Madrid Akal.

- P.PETIT: Historia de la Antiquedad, Barcelona. Labor.

- HISTORIA DE LA HUMANIDAD. Desarrollo científico y cultural:
 - T.I. HAWKES-WOOLEY: Prehistoria y comienzos de la civilización.
 - T.II. PARETTI: El mundo antiguo, Buenos Aires, Ed. Sudamericana.
- POLANYI ET ALTRI: Comercio y mercado de los imperios antiguos. Labor Univ.
- M.I. FINLEY: Aspectos de la Antigüedad, Barcelona, Ariel.
- M.I. FINLEY: La economía de la antigüedad, Ed. F.C.E..
- J. PH. LEVY: L'économie antique. PUF, col. Que sais-je?.
- J. PIRENNE, Civilizaciones antiguas, Barcelona, Caralt, Ed.
- B. FARRINGTON: La civilización de Grecia y Roma, Buenos Aires, ed. S XX.
- C. MOSSE: Le travail en Grèce et à Rome, PUF, col. Que sais-je?.
- Colección siglo XXI.
Atlas históricos: HENGSTON; WESTERMANS; DELAPORTE...

ORIENT

- G. CHILDE: El nacimiento de las civilizaciones orientales, Barcelona, Península.
- GARELLI y NIKIPROWEI: El próximo oriente asiático, 2 vols. Barcelona, col., Nueva Clio, Ed. Labor.
- J. PIRENNE: Hª de la civilización del Antiguo Egipto. Barcelona, Exito, 3 vols.
- J. WILSON: La cultura egipcia. F.C.E., nº 88.
- A. PARROT: Asur, Madrid, Aguilar.
- A. PARROT: Sumer, Madrid, Aguilar.
- J. PRITCHARD: La sabiduría del Antiguo Oriente. Barcelona, Garriga.

GRECIA

- M.I. FINLEY: El mundo Odiseo. FCE:
- M.I. FINLEY: Los griegos de la Antigüedad. Barcelona, Nueva Labor.
- V. STRUVE: Hª de la Grecia Antigua, Madrid, akal.
- W.G. FORREST: La democracia griega. Madrid, Guadarrama.
- J. BOARDMAN: Los griegos en ultramar. Madrid, Alianza Universidad.
- F. BOURRIOT: El trabajo en el mundo helénico. Barcelona Grijalbo.
- C. MOSSE et altri: Clases y luchas de clases en la Grecia Antigua.
- P. PETIT: La civilisation hellénistique, Paris PUF, col. Que sais-je?.

- M. ROSTOVITZEFF: Historia Social y económica del mundo helenístico. Espasa Calpe.

ROMA

- M. PALLOTINO: Etruscología, Buenos Aires, Eudeba.
 - R. BLOCH: Los orígenes de Roma. Barcelona, Argos.
 - R. COMBES: La república en Roma, Madrid, EDAF.
 - P.A. BRUNT: Conflictos sociales en la República romana, Buenos Aires, Eudeba.
 - M. ROSTOVITZEFF: Roma, Buenos Aires, Eudeba.
 - S.I. KOVALTOV: Historia de Roma, Madrid, Akal. 2 vols.
 - P. GRIMAL: La civilización romana, Barcelona, ed. Juventud.
 - L. HOMO: El imperio romano, Madrid, Espasa Calpe.
 - M. ROSTOVITZEFF: Historia social y económica del Imperio romano, Madrid, Espasa Calpe.
 - Colección Nueva Clio de ed. Labor: HEURGON, Roma y el Mediterráneo Occidental..., PETIT, La paz romana, y REMONDON, la crisis del Imperio romano.
 - M. BLOCH, e altri: La transición del esclavismo al feudalismo, AKAL.
 - A. GARCIA BALLIDO et altri: Conflictos y estructuras sociales en la Hispania antigua, AKAL.
 - M. TARRADELL et altri: Estudios de economía antigua de la P. Ibérica, ed. Vicens-Vives.
 - A. CABO-M. VIGIL: Historia de España Alfabara I: Edad Antigua, Alianza.
- (Aquesta bibliografia es completara al llarg del curs).